

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.  
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.  
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45  
Correspondențele sunt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.  
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându-l cu litere armonice

## Partidul național.

Sibiu, 19 Iulie n.

Intr'un număr mai recent adusem știrea, că convocatorii conferinței electorale-române, ținută în 10 Ianuarie n. c. în Sibiu, dñii George Pop de Băsești și Dr. Vasilie Lucaciu, au fost pedepsiți din partea poliției din loc cu câte 140 corone amendă în bani, pe motivul, că în adunare au funcționat ca membri ai disolvatului comitet și partid național-român, care în urma cunoscutelor ordonanțe ale fostului ministru de interne Hieronymi nu mai avea drept de existență.

Lucrurile nu sunt atât de vechi, pentru-ca cetitorii ziariului nostru se nu mai știe cum s'au întâmplat. Le reasumăm totuși pe scurt. Numiții dñi au convocat pe toți alegătorii români din statul ungar la adunare electorală pe 10 Ianuarie n. c. la Sibiu. Ca totdeauna în trecut, așa și de astădată, autoritățile publice din loc au cerut îndrumare de la cei de sus că *ce au să facă*, și de sus s'a dat porunca, *să nu se permită* Românilor ținerea conferinței. La două zile însă earăși de sus a venit contraporunca, că Românilor *li se permite* să se întrunească în conferință, dar' nu li se permite să se ocupe decât cu un singur obiect: cu stabilirea atitudinii ce vreau să o manifeste față cu alegerile dietale cari se aflau la ușă.

Va să zică, permisiunea de a se întruni în conferință electorală a fost dată Românilor; e evident deci, că la conferință numai Români puteau să participe, după cum de fapt numai Români au și participat. Urmază de aici, că gruparea după naționalități în statul ungar prin înșăși concederea ținerii conferinței de la 10 Ianuarie n. c. a fost de nou admisă din partea guvernului. Și odată admisă, earăși urmază, că Români au avut dreptul să se constituie în partid propriu politic, cu program propriu, pe care cinstea lor așa cerea, ca să l' aducă în legătură și în consonanță cu programul din trecut.

Nu putem înțelege deci, pentru-ce mai vin pedepsiți convocatorii conferinței, când aceea ce au făcut, *cu voia stăpânirii* au făcut? Pentru-că dacă odată s'a dat voie Românilor să se întrunească în conferință, li-s'a dat și voia de a se constitui în partid, care earăși nu putea să fie decât continuitatea partidului ce l' aveau în trecut: *partidul național român!* Căci alt partid Români nu au.

Omni cari de nou s'au putut închiega în partid național român, sub stégul căruia au intrat și în luptele electorale, de ce se mai pedepsesc deci numai pentru-că au aparținut în trecut unui partid disolvat, care însă acum funcționează de nou?

Eată tot atâtea întrebări, pe cari poliția din loc trebuia să și-le pună înainte de a aduce sentență de condamnare în contra nunițiilor domni, și din răspunsul ce și-l' ar fi dat ar fi înțeles, că aceea ce face nu întrunește condițiunile logice și ale rațiunii.

Dar' nu poliția e de vină. Precum de sus a venit porunca să nu se concedă, ear' mai târziu, ca să se concedă adu-

narea electorală a Românilor, tot așa de sus a venit porunca și cu privire la pedeapsa acesta. Și acesta e un punct dintră cele mai vulnerabile ale administrațiunii noastre publice, destul de înapoiate și de altcum în țera noastră.

In chestii de natură politică forul de jos nu face nimica înainte de a întreba pe cei din forul al doilea, aceștia earăși pe cei din centru, de la guvern, și astfel hotărîrea adusă de forul prim, fie ori-cât de nedreptă, nelogică, monstruoasă și revoltătoare, nu e hotărîrea forului prim, ci a forului ultim, prin urmare ori-câte apelațiuni se dau, și acestea ori-cât de temeinice să fie, hotărîrea ori sentența odată adusă rămâne în vigoare, pentru-că forurile mai înalte nu vor fi atât de inconsecvente, ca să se desavueze ori combată.

Așa s'a întâmplat și în cazul de față. Responsabilitatea pentru sentența adusă nu e deci a poliției din loc, ci a autorității care i-a dat porunca să o aducă. Și totuși e responsabilă și poliția din loc pentru ceva. Trebuia să deschidă mintea celor de sus, că aceea ce afirmă nu e corect și nu e adevărat. Ordonanțele fostului ministru Hieronymi au decretat numai de desființare partidul național român, dar' de fapt nu l'au desființat. Partidul a existat și după ordonanțele acelea faimoase. A existat *peo praso națională română*, care a funcționat neconținut, și a existat *prin membrii săi*, prin toți Români din statul ungar, pe cari nu este putere lumescă să-i desființeze naționalicește!

Trebuia deci să spună domni din Sibiu mai marilor lor din Budapesta, că nu este nici o virtute, că nu e logic și nu e rațional să pedepsești pe cineva pentru că a aparținut unei grupări politice de care ție nu ți-a plăcut și ai declarat-o desființată, — ea însă de fapt a existat totdeauna. Căci așa stau lucrurile.

**Nu cedeză!** Comitatu de conducere al opoziției coalizate s'a întrunit luni în sedință și a luat hotărîre să nu cedeze, ci să prelindă mereu limba de comandă magară pentru trupele recrutate din Ungaria. A ales apoi două subcomitete, unul compus din trei membri (contele Apponyi, contele Andrássy și Polonyi) în scopul ca să redacteze un manifest către „națiune”, în care se vor da îndrumări municipiilor, cum au să se poarte față de guvern, și altul compus din șase membri, în scopul ca să organizeze rezistența pasivă a „națiunii” pretutindenea în țară. Va să zică, Coróna nu poate ceda, coaliția nu vrea să cedeze! Ce poate să urmeze de aci alta decât un conflict din cele mai regretabile și de urmările cele mai grave?!

**Cât va ține lupta?** Intr'o vorbire lungă, pe care a rostit-o Duminecă în Comorn, contele Apponyi a spus, că lupta dintre națiune și Corónă poate să dureze ani de zile, dar' „națiunea” să nu obosască, ci să rămână în șiruri închinate, pentru-că învingerea sigur va fi a ei. Lupta nu se poate termina decât cu acceptarea uniunii personale. Un ascultător a întrerupt pe nobilul conte cu cuvintele: „*să ascuțim coșele!*” Că chiar! Pe căldurile astea!

**Pe aceeași cordă.** Contele Tisza, fostul ministru-president publică o serie de articoli politici asupra situațiunii în ziarul „Az Ujság”. Intr'unul din ei și-a spus părerea, că decât limba de comandă e cu mult mai însemnată limba de reg'ment, pentru-că această magărieză, pe când limba de comandă cu cele 60—70 cuvinte ce le învață soldatul nu magărieză, precum n'a germanizat pe nimeni dintră Unguri până acuma. Răspundem dlui conte, de la care așteptam o judecată mai sănătoasă, că nici limba de reg'ment nu va magărise pe nimeni. La honveze me e doră limba magară limbă de instrucție, și căși fosti honvezi au fost magărisați?

## Conferențele învățătoarești.

### Cuvânt de deschidere

rostit de comisariul consistorial Gavril Hango, presbiter, la deschiderea conferinței învățătoarești din protopresbiteratele Cetatea-de-pétră și Solnoc, ținută în Rogoz la 21 și 22 April 1905 st. v.

(Urmare.)

Trecem la *Geografia și Istoria patriei* și universale și la *constituția patriei* și a bisericii noastre. Obiectele acestora sunt cele mai acomodate pentru a le aduce în legătură cu religiuina și în special cu Istoria bisericească.

Geografia ne prezintă o mulțime de locuri unde s'au petrecut o mulțime de evenimente bisericești și profane, parte favorabile, parte defavorabile, fie pentru omul de înțelegere, fie numai pentru un popor ori țară ori fie numai pentru unele familii însemnate ori pentru un individ marcant. Nici la un obiect de învățământ nu se pot face atâtea reamintiri istorice-religioase și atâtea reflecțiuni morale ca la acestea. O țară, un ținut, un riu, un munte, un lac, un oraș, un sat ne reamintesc o mulțime de întâmplări religioase, de cari apoi ni-se lăgă altele și altele până ce ajungem la reflecțiuni morale și învățături foarte folositoare. De aceea și are învățătorul aici cel mai bogat teren de exploatat pentru a deștepta și întări în elevi sentimentul religios-moral. Deci unde va fi numai cu puțină, totul va prezenta elevilor în colorit bisericesc, în spiritul creștinismului, tractând evenimentele așa, ca elevii înșiși să și pōtă face judecată asupra lor, că cutare ori cutare faptă în cât corespunde moralei evanghelice și în cât nu corespunde. În chipul acesta nu numai materialul de învățământ din studiul profan li-se va întări mai bine în memorie, ci se vor deprinde a și face și judecată dreaptă asupra evenimentelor și faptelor omenești, și văzând urmările acelor, în viață și vor întocmi faptele de așa, ca să nu vină în conflict cu morala evanghelică, cu un cuvânt vor deveni omni cu caracter religios-moral așa după cum cere spiritul creștinismului.

Iată pe scurt câteva indicii.

Tractând d. e. geografia Palestinei, la locul potrivit vom întreba pe un elev: Unde s'a născut Domnul nostru Iisus Christos? El va răspunde: În Vifleem. Aici îi vom reaminti evenimentele de la nașterea lui Iisus Christos și de la srbătorea aceleia, precum și scopul intrupării lui Iisus Christos și folosul nostru din acea intrupare. De asemenea îi vom reaminti obiceiurile populare de la Crăciun, srbătind pe cele rele și lăudând pe cele bune, și cum se ajutorem atunci pe cei săraci, fiind timp de iarnă. — Pe alt elev îl vom întreba: Din ce neam s'a născut Iisus Christos? El va răspunde: Din neamul lui David? El a fost proroc și împărat: Ce carte însemnată ni-a rămas de la el? Psaltirea. Ce conține psaltirea? Psalmi, adică rugăciuni

și cântări bisericești. Unde a fost Iisus Christos răstignit pe cruce? Pentru ce? Că folos am avut noi omni toți din patimile și mōrtea Domnului nostru Iisus Christos? Ne-am mântuit din robia diavolului în care căzusem prin păcatul strămoșesc. Dar' J'dovii ce pedepsă au căpătat de la Dumnezeu, pentru-că au răstignit și omorât pe Iisus Christos? Când s'au resculat în contra stăpânitorilor, aceștia au omorât din ei ca la un milion de omni și Ierusalimul dimpreună cu biserica cea frumoasă l'au dărîmat în cât n'a rămas nici petra pe petra în el, după cum prorocise Iisus Christos, ear' pe cei rănași i-au împrștiat pe totă fața pământului, așa că J'dovii nici azi nu au țera lor, și pentru năravurile lor cele rele de toți omni sunt urgisiți. Iată cum pedepsește Dumnezeu pentru fărădelegile lor nu numai pe omni singuratici (Iuda), ci și popore întregi (J'idovii), ba chiar și pe omenimăa întreagă (Potopul). Pe locul mării mōrte ce orașe au fost mai înainte? Sodoma și Gomora. Cum au perit acestea? (Răspunsul cuvânt). Iată cum pedepsește Dumnezeu și orașe pentru fărădelegile cetățenilor lor (Herculanium, Pompei, cutrēmurul de pământ de la Constantinopol pentru-că împăratul Eudoxia a exilat pe nedrept pe sfântul Ioan Gură leaur, care o mustra pentru îngâmfarea și destrăbălarea ei).

În toată puzdura și la tractarea altor locuri din Geografia universală și patriească, scoțând însă la ivăla totdeauna lucrurile unde s'au petrecut evenimente ce ne pot interesa pe noi direct (Miskolca—Saguna), ori așa și din virtuțile și păcatele străbunilor nostri să prindem minte și să ne ferim de răi și să facem binele.

(Va urma.)

## Esposiția „Asociațiunii”.

Zariul „Drapelul” din Lugoj, și în urma lui și alte foi românești, au publicat știrea că guvernul țării ar fi „interzis bisericeilor și instituțiilor ce stau sub conducerea bisericii, participarea oficială la srbările din Sibiu, ce se vor aranja din incidentul inaugurării Muzeului”.

Pe baza informațiunilor luate la locurile competente putem constata că *acesta știre nu corespunde adevărului*. Ministrul de culte sfidă că se intenționează ținerea unui congres al tuturor Reuniunilor învățătoarești confesionale române cu ocaziunea esposiției, s'a adresat autorităților bisericești cu cererea: ca aceste să întrevină pentru abandonarea acestui proiect, deo-ace Reuniunile învățătoarești, organizate după comitate sau dieceze, sunt obligate a se restrînge în activitatea lor la teritoriul stabilit în statutele lor. În urma acestei cereri autoritățile bisericești au dat ministrului răspunsul: că congresul din chestiune nu se proiectează și nu se va ține, și în urma acestora incidentul pōte fi considerat ca încheiat.

Participarea fie chiar oficială a bisericilor și instituțiilor acestora la srbările inaugurării Muzeului și în deosebi și la esposițiune nu a fost și nu este interzisă, ca-ace credem de lipă a constata și în publicitate, ca nu cumva cercurile bisericești și școlare, ținând seamă de prețioasa oprită, să și împună ore-cari reserve față cu esposițiunea „Asociațiunii”.

Rugăm zărele române, căror le datorim cea mai mare recunoștință pentru zălul cu care sprijinesc lucrările noastre, ca să rectifice falsele neînțelepciuni ce se lăfșiră, și ca în viitor, în interesul reușitei esposițiunii, să nu lătească mai înainte de a ne cere informațiuni mai temeinice.

Profităm de această ocaziune, spre a adresa publicului nostru cetitoriu insistenta rugare: să trimită obiectele pentru expozitiune la biroul „Asociațiunii” (Sibiu, strada morii nr. 6) inomis încă în decursul lunii curente, deore-ce aranjarea secțiunilor expozitiunii, și deosebi confecționarea dulapurilor și meselor se va începe la 1 August a. c. în cadrul pretins de obiectele intrate până la acest termen, și astfel trebuie să fim până atunci pe deplin orientați cu privire la spațiul ce este a se rezerva diferitelor despărțiminte. O schimbare ulterioară a dispozițiunilor ce se vor lua pentru întocmirea și adăpostirea secțiunilor, fiind absolut eschisă, s'ar pute întâmpla, ca chiar și obiecte de valoare, pentru cari nu s'a rezervat spațiul necesar, să nu fie admise la expozitiune, din considerațiuni pur tehnice.

Sibiu, 18 Iulie 1905.

*Direcțiunea Expozițiunii.*

## Cronică pedagogică.

(Urmare).

2. *Metodul fonosificării (sonisării)* a urmat după nenumărate încercări și frământări celui amintit mai sus. Acesta și-a făcut intrarea în învățământul elementar mai ales în secolul XIX.

O mică înaintare s'a făcut prin inventarea acestui metod.

După acesta lucrul a luat o direcțiune deosebită celei observate în trecut la învățarea cetirei și scrierei. Elevii erau deprinși mai întâiu a face exerciții în vorbire, desfășcând cuvintele în silabe și sunuri, și numai după ce procedura aceasta era deajuns cunoscută, li-se predau semnele sonorilor tipărite și scrise, ear' mai târziu se deprindeau la legarea în silabe și cuvinte.

Totodată acest metod a abandonat cu totul exprimarea consonanțelor după modul usitat în trecut, stărind pentru cetirea literii după cum se pronunță sunul în vorbire.

Și după acest metod avea să li-se predă elevilor literele în rând alfabetic și numai după ce acelea erau bine cunoscute se începea cetirea și în fine scrierea.

3. *Metodul scriptologic* a urmat celui mai sus numit. Observându-se adecă, că prin aceea, că mai întâiu se predă cetirea și numai după aceea scrierea, se pierde mult timp, unui pedagogi au venit la convingerea, că e cu mult mai rațional a se preda deodată litera tipărită și scrisă, făcând imediat și exerciții de scris și cetit cu elevii.

Modul special însă în predarea cetirei și scrierei a rămas pe bazele metodului vechiu.

După cum vedem, pe terenul învățământului elementar, cu timpul s'au făcut însemnate îmbunătățiri, cu toate acestea însă cetivunea n'a rămas staționară, ea și-a urmat calea mai departe spre perfecționare. Cercetările pedagogice moderne au făcut un nou pas întru înaintarea culturală.

Sunt abia câțiva ani, de când pentru învățarea cetirei și scrierei în școala elementară s'a descoperit un nou metod, care e cu mult mai practic, cu mult mai superior metodelor din trecut. Acesta este așa numitul metod fonomimic.

4. *Metodul fonomimic.* August Grosselin (A. Grosslin), un distins pedagog francez, a venit la ideea, că instrucțiunea referitoare la învățarea cetirei și scrierei numai așa va fi corespunzătoare, dacă la predarea ei se va ține cont de etatea și plăcerile elevilor și peste tot de istoria dezvoltării culturale a omenirii.

Mănecând de la împrejurarea, că omenii la început, când limba nu era încă formată, au trebuit să se înțeleagă prin anumite semne, ear' numai mai târziu, — imitând zgomotul produs în natură de diferite obiecte (glasul animalelor, zădărnica vântului etc.) au început a le imita și a rosti diferite sunuri, pe baza cărora cu încetul au format cuvintele și în fine limba vorbită, — a s'at că acesta este modul necesar a se observa și în instrucțiune.

Piecat de la acest punct, el a făcut, ca la învățarea cetirei și scrierei lucrul să iee o direcțiune cu totul contrară celei observate în trecut de metoda silabisării și al fonosificării.

Până când după acele metode elevii prin mâiestrie erau deprinși să descompună

cuvintele în silabe și sunuri, după metoda Grosselin, sau metoda fonomimic, formăm cuvintele prin imitarea diferitelor sunete produse în natură, pronunțându-le în legătură corespunzătoare.

E aceeași stare pentru copii, care era pentru omenime la învățarea vorbirei și cu deosebire la aflarea sonorilor cuvintelor vorbite, din care cauză în acest metod aflăm ceva cu totul real.

Desfacerea cuvintelor în silabe și sunuri, pentru un copil de 6 ani e ceva neînțeleș. Prin exerciții se poate dresa să desfacă cuvintele în silabe și sunuri, dar' ca să înțeleagă adevărul stăruințelor noastre în această direcțiune, nici-odată.

Dacă am face proba aceasta cu un om crescut, dar' neștiutor de carte, ne vom convinge că și pentru acela e ceva neînțeleș. Punând însă în aplicare regula observată de metoda fonomimic, lucrul se schimbă cu totul; el ia o întorsătură cu totul reală și practică. Din sonorile produse în natură elevii — combinându-le — curând vor pute forma silabe și cuvinte.

Pe lângă acestea metoda fonomimic, mai luând în considerare și împrejurarea, că pentru copii nimic nu e mai plăcut decât povestirile de tot felul și mișcările vesele și hazlii, și că nimic nu alimentează mai mult de cât acestea spiritul lor, predarea fie-cărui sun o face în legătură cu o povestire acomodată, însoțită de un anumit semn.

Elevii — după-cum e știut — cunosc ore cum sonorile, din cari sunt compuse cuvintele, de afară de școală, din conversațiile și jocurile lor de acasă, în școală au numai să li-se clarifice mai bine pentru-a cu atât mai ușor să le potă aplica la formarea cuvintelor în cetire și scriere.

Din acest motiv, în mod clar li-se predă pe baza unei povestiri.

Semnul de care e însoțită fie-care povestire și are și el rolul seu de importanță.

Este o regulă psihologică de ajuns cunoscută, că impresiunile esterne, dacă sunt legate de ceva deosebit, dacă stau în legătură cu anumite semne, se întipăresc cu mai multă putere în sufletul nostru.

Nu ni-se întâmplă ore aless-ori, că voind să îndeplinim cutare act la un termen ore-care, pentru a nu ne eși din memorie punem un semn: facem un nod în batista ce o purtăm, sau altceva?

Exercițiile fonomimice sunt ca o mică gimnastică pentru copii și plăcerea deosebită ce o află ei în acestea li lăgă atât de mult de instrucțiune, în cât întreaga lor atențiune rămâne la obiectul predat, stărind în sufletul lor deosebită atragere față de instrucțiune.

În modul acesta ori-ce sun se poate preda elevilor fără teamă că vre-odată, pe un moment numai o să le iese din memorie.

Și cum să nu le țină în loc întreaga atențiune aceste lucruri, căci pare-că cu acestea și numai cu acestea au ei plăcere să se ocupe la etatea lor?

Care băiat nu te-ar asculta din totă inima, să-i cipi ceva de pușorii ce fug în toate părțile prin curte, să-i spu ceva despre pasări, despre animale, despre fluturi și pște tot despre insectele ce atâta plăcere îi fac și cu cari atât de mult se ocupă? Să-i spu lui: despre cocoșelul cel mic din curte, cum pășăie pisica când o superi; ori-cum mugește vițelul în grajdul, cum zbărnăie o albină, ori chiar bumbăriul, care și el caută miere prin florile de pe câmp?!

Nu ne place ore și nouă în momentele de veselie să ascuțăm sau chiar să imităm aceste lucruri?

Știind că ori-ce lucru nou numai așa străbate în sufletul omului, dacă produce interes, de ce să nu căutăm a stărni interes mai ales la predarea instrucțiunii, unde zeci de suflete trebuiesc în același moment atrase spre același obiect?

Metodul fonomimic pe lângă acestea urmărește și un al doilea scop cu nimic mai neînsemnat în instrucțiune: scopul de a face, ca prin mijlocirea acestor exerciții semnele sonorilor să potă fi legate cu înlesnire întru formarea cuvintelor, descoperind în mod vădit secretul cetirei până aci necunoscut acestora.

Pentru compunerea în cetire a silabelor în cari vocalele obvin înaintea consonanțelor s'au aflat și în trecut ici-colea îndrumări, însă acele îndrumări au lipsit la legarea în cetire

a silabelor în cari consonantele obvin înaintea vocalelor.

Metodul inventat de Grosselin delătură și această greutate. Exercițiile pregătitoare după acest metod trebuie să le facem cu compunerea de silabe în cari consonantele stau înaintea vocalelor, deprinzând pe elevi a pronunța sonorile scart și la înțeles, ear' la cetire literale să nu se cetescă în întregitatea lor, adică în mod separat, ci deodată pe de-așă, ca să iasă silaba sau cuvântul.

Pentru acest scop elevii se vor deprinde, ca la arătarea semnului prim să-și pregătescă numai gura, ear' la arătarea semnului al doilea să rostescă deodată ambele sunuri, formând silaba.

Voind a-i face să cetescă cuvântul „mac”, la arătarea semnului care reprezintă pe „m”, ei vor avea deci să-și pregătescă gura, la arătarea semnului care reprezintă pe „a” și „c” să le lege deodată pe toate trei.

Puși odată pe acest teren, elevii se vor pute deprinde să cetescă fără a spune mai întâiu literă de literă, încercând numai după aceea să le lege în silabe, ci cetirea — după-cum s'a amintit — se va face cu multă ușurință direct în silabe.

Această față de trecut oferă o mare înaintare, de ore-ce după metodele din trecut de multe-ori putem afla elevi cari nici în cursurile din urmă ale școlii populare nu pot ceti corect.

(Va urma).

## NOUȚĂȚI

**Conferențe publice din incidentul serbărilor „Asociațiunii”.** În ședința plenară a secțiunilor științifice-literare ale „Asociațiunii” s'a hotărât să se țină din incidentul serbărilor din August următoarele discursuri, respective conferențe publice.

**Dr. Sextil Pușcariu:** „Discurs comemorativ asupra filologului Timoteiu Cipariu”.

**Silvestru Moldovan:** O conferință istorică despre „Cheia Turzii”.

**Dr. Ioan Lupăș** va vorbi despre „Activitatea jurnalistă și istoriografia lui G. Barițiu”.

**Ioan I. Lăpădatu** din incidentul conferinței directorilor băncilor române va vorbi despre „Politica de discount”.

**Dr. Ioan Borciu** a fost invitat să pregătească o conferință pentru adunarea generală a societății pentru fond de teatru, în fine.

Unul dintrii membrii asociației științifice va aranja o prelegere cu proiecțiuni de skop-ticon.

**Ligă anti grecăscă în România.** „Acțiunea” din București, al cărei proprietar e Victor Ionescu (fratele ministrului de finanțe Tache Ionescu), vestește că s'a înființat o ligă anti-grecăscă sub presidenția fostului ministru C. Disescu, pentru a combate propaganda grecăscă din Macedonia. Organul de publicitate al ligei va fi „Acțiunea”.

**Peregrinagiu la mănăstirea Bodrog.** Ni-se scrie (abia acum), că credincioșii din Fenlac și comunele învecinate au făcut la sărbătorea înălțării Domnului peregrinagiu la mănăstirea Hodoș-Bodrog, sub conducerea preoților și însoțiți și de foarte mulți sârbi și șvabi, cari înțelegând bine limba română, se asociază totdeauna cu drag la peregrinii români, spre a asculta rugăciunile și cântările serviciului devin românesc și deosebi predicile Preacuvioșiei Sale arhimandritului Augustin Hamsea, care de când e la conducerea mănăstirii H.-Bodrog a făcut din ea loc de evlavioase peregrinări nu numai pentru credincioșii din comunele din împrejurime, ci și pentru cei din departări mari, până și de prin diecesa Caransebeșului și archidieceză. După sosire, toți credincioșii s'au mărturisit și cuminecat, luând cu multă evlavie parte la serviciile divine, oficiate de Preacuvioșia Sa împreună cu ieromonahii mănăstrei și cu preoții conducători ai peregrinilor, și ascultând cu multă sete predicile instructive și mângăitoare ale Preacuvioșiei Sale.

**Premii pentru învățători.** Reuniunea economică din comitatul Szabolcs-Doboka („Szabolcs-Doboka vármegyei Gazdasági Egyesület”) publică concurs la trei premii pentru acei învățători de la școlile populare, cari în anul școlar 1905—6 având să instrueze și la școlile de repetiție economice conducând înșiși școala de repetiție, ori cel puțin două clase ale aceleia, — vor pute arăta astfel de rezultate, cari să fie vrednice de premiat. Premiile sunt: unul de 150 corone, unul de 120 corone și unul de 80 corone. Petițiunile sunt a se trimite la adresa numitei reuniuni până în 30 Martie st. n. 1906.

**Esamen de notari.** La cursul administrativ din Murăș-Oșorheiu cu finea anului școlar 1904/5 și-au câștigat diplome de notari următorii candidați români: Vasile Buta (Banat), Octavian Fruma (Nucet), Petru Popa (Fofeldea), George Popa (Lăsa), Nicolae Dobrin (Bucium), Patrichie Găogă (Rucăr), Dumitru Rohan (Galați), Ioan Guiman (Polana-Mărului), Dănil Lungu, Dănil Popa Radu (Făgăraș).

**Comandant mort la exerciții.** Generalul de cavalerie conte Felix Ossini-Rosenberg, comandantul corpului de armată 13. (Agram), Sâmbătă dimineață făcând revistă asupra regimentului de uani din Ciacaturn a căpătat apoplexie de inimă și a căzut de pe cal, mort.

**Nestorul Rășinariului.** În săptămâna trecută a fost petrecut la cele eterne cel mai bătrân om din Rășinari, moșul Buzur Ilieș, care împlinise 2 luni peste 100 de ani. Înainte de mărtea sa moșul Ilieș răzmat pe trîșag mersese singur la biserică, unde s'a împărțit cu cele sfinte. La câteva zile Dumnezeu s'a îndurat de bătrânețea lui.

**Portretul Drului D. P. Barcianu.** Pentru procurarea chipului în ulei a mult regretatului Dr. D. P. Barcianu pentru localul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” s'au mai făcut următoarele dăruiri: Andrei Bărsanu, prof. (Brașov) 2 cor., I. I. Lăpădatu, secretariul II al „Asociațiunii”, Pompiliu Bănda, învățătorul (Roșia săsăscă) și Dr. Iosif Blaga, profesor (Brașov), fie-care câte 1 cor., despre ce cuităzi cu mulțămia: Secretariatul Reuniunii.

**Orcan și grindină.** Pe la Cienger (comitatul Saimar) a fost Duminecă vifor uiaș împreunat cu piovă și grindină, care a făcut mari pagube și a cauzat și mărtea unui om. Căile și crucile de bucate de pe câmp au fost luate pe sus și duse și împărțite în toate părțile. În comuna Ják viforul a luat coprișul bisericii și l'a isbit în mijlocul comunei, ear' fulgerul a ucis un om.

**Teatru în Făgăraș.** Tinerimea română din Făgăraș invită la producțiunea teatrală ce o va aranja Duminecă în 23 Iulie nou în sala „Hotel Paris” (Svea) cu concursul binevoitor al domnului Lăsa Băndrea, absolvent de conservator al din Zărnici Băndrea, arh. dramatică cu programul următor: 1. „Marinarii” (Jean-Marie) 2. „Tinerii” 3. „Dragostea de Vălcău” După producțiune urmând dans.

**Carieră de marmură în Arpaș.** În hotarul comunei Arpaș (comitatul Făgăraș) s'a descoperit o carieră (bale) de marmură cum rar se-și află perechiă. În bușteniuri mari zace cea mai prețioasă marmură numită „marmura statuară” și „blanco paia”, de cea mai eminente. E o marmură albă absolut lipsită de fibre, cu grane în deplină ordine, care în ceea-ce privește perfecțiunea și frumusețea numai cu antică marmură egipteană s'ar pute compara. Locul pe care se află baia fusese al contelui Teleki Sándor, de la care a trecut în proprietatea statului prin cumpărare. De la stat o are în arândă societatea minieră „Pauly et Comp”, cu sediul în Sibiu, care la adecă e asociată a capitalistilor din București, deci societate română, — zice „Nemzeti Ujság”.

**Intunecime de soare completă** va fi în 30 August st. n., care însă în Europa numai în Spania se va vedea. Pentru observarea din punct de vedere științific a acestui fenomen ceresc se vor aduna în Spania mulțime de astronomi de prin toate părțile lumii. Locul de înfățișare va fi orașul Burgos.

**Doze sute mii de corone pentru vaci de lapte.** La cererea reuniunii economice din comitatul Târnava-voică ministrul de agricultură a asemnat numitei reuniuni un împrumut de 200.000 de corone, pentru a se cumpere junice și vaci bune de lapte rasa „Penzgau” și a se distribui economilor membri ai numitei reuniuni.

**Incendiu din negrijă.** De la jăratecul chibritelor cu cari secretarii lui Nykos Lajos din Józsefalva (comitatul Torontal) își aprindeau pipele, s'a produs în holdă foc, care în scurt timp a mistuit recolta de pe teritoriul de douăzeci jugere ale lui Nykos și trecând și în holdele vecinilor a făcut și în acelea pagube foarte mari.

**Muscă ucigașă.** Măștil Hary, jude comunal în Borsfa (comitatul Zala) eșind la câmp în unele afaceri comunale, acolo l'a pișcat de obraz o muscă. Judele n'a dat casului nici o însemnătate, dar' sosind a casă l-a făcut rău și după bolire de două săptămâni a murit. În urma pișcării i-se otrăvise lănghele.

Finen. Victoria Marian (fica preo-  
tului gr. or. din Valea-Epi) și Marian Du-  
da teolog gr. cat., și-au srbat cununia în  
1/16 Iulie a. n. în Iclod.

Donă mil cincisute jugere spre par-  
lăre Casa de păstrare din Győ a cum-  
parat cu 900 000 de corone moșia din Ko-  
nyo (comitatul Győ) a familiei Milenković,  
pe care a o parcelă și vinde economilor. Mo-  
șia e de 2500 jugere catastrale.

Grindină uriașă. Peste hotarul Cu-  
cui a bătut Jol în patru rënduri grindină  
de uriașă, cum rar s'a mai pomenit. Că-  
deau și zdrobi de ghiță de mărimea ouălor  
de găscă. Pagiba e nespuse de mare.

Grevă pentru limba maternă. Im-  
pieguri de tren de pe linia Varșovia-Viena  
au fost întrerupte de la Lódz (Polonia rusă) cu  
închiriatul cu începerea de Duminică de  
misiune vor folosi în loc de limba  
rusească limba polonă în toate raporturile lor  
de serviciu. Dar da și autoritățile li-ar pune  
opreliște, vor face grevă toți până la anul.

## PARTEA LITERARĂ.

Limba nouălor cărți bisericești.

(Urmare.)

Molitvelnicul, care în Tară e cunos-  
cut sub numele tot așa de neînțeles, de  
Evholgiu (corect ar fi „Adunare de rugă-  
ciuni, după analogia Orogionului, Opt-  
glasariului” etc.), așadar Evholgiul apă-  
rut în editura Sftului Sinod, (București  
1906, ediția II., la un exemplar din ed. I.  
a fost cu neputință a ajunge), ni-se  
prezintă într-o formă, care nu este în stare  
să satisfacă decât doar așteptărilor unor  
recușieri și oameni fără nici un rost; el

Evholgiu.

Ediția II. 1896 București editia Sftului  
Sinod.

Doamne Dumnezeule *administratorul*  
cel bun al celor pămîntești, (54) carele  
cu negreșita ta înțelepciune l'ai zidit pe om și prin pur-  
tarea ta de grijă cea mintuitoare din țăr-  
nă luîndu-l spre preamărirea și bunăcu-  
viința împărăției tale l'ai pus, păzește-l și  
acum ca să nu fie el spre batjocura și hula  
diavolului și a vrășmașilor celor după  
gînd, ci ca unul ce prin adîncul înțelep-  
ciunii pui hotar vieții, pe adormitul ro-  
bul tău acesta, care cu cuvînt adevărat  
Te-a lăudat pe Tine, cu dreptii îl numără  
și-l iartă, iar trupul lui cel fără chip  
așează-l la apele odihnei într-o strălucire  
luminilor Tale cele sfinte unde este glasul  
bucuriei și al laudei, (223) izbă-  
veste-l de conspirările diavolului (551) și-i  
l'ai pune înaintea înfricoșatului Tri-  
al (251). Mai cu dinadinsul *procedem*  
*îndurate* (557) la a Ta *mizericordie* (566)  
*producînd* Tîe *doxologie* (556) *implorăm*  
(451) *slăvești* Ta (456), cu care alungî  
*demonii* și *însimiriile* lor (451) și toată *con-  
traștarea* (453), *întonînd* cu glas armonios  
(243) *actuala* rugă a noastră (553): Doamne  
cela ce ești *adorat* (567) de *laudabilul* număr  
al *profeților* și de *întreg universul*, (567)  
cela ce încrezi cele *miraculoase*, (549) carele  
cu cuvîntul ai *format* toate din neîntîia în  
ființă (517) și ai *îndesit* mulțimea stelelor  
pe *firmament* punîndu-le în ordine (432) și  
ai dat *profețului* David *putere* împotriva  
*gigantului* Goliat (432) iar *corifeului* Petru  
(343) și *discipolilor* Christosului Tău (377)  
pe care i-ai înzestrat cu *armonia oratorică*  
a lui (475) le-ai zis: Mergînd învățați  
toate botezându-le pe ele în nu-  
mele lui Fiului și al sfîntului Duh  
și *întru* pre ele cu sf. *elen* (365),  
cei care l'ai lăudat întru sfîntii tăi *Mathia*  
(439), Iacob *economul* tainelor  
Tău (468) Ioan *Promergătorul* (468) Grigorie  
(468) și Ioan *Chrisostom* (486) —  
pe care pe noi cei ce-ți greșim Tîe  
în *toată ora* și ne dă *chipuri* ca mai  
înainte să ne pocăim, *căci al Tău*  
*sfînt* și a ne *mintui* (463), — *eli-*  
*bi* carele de toate nevoile (342) și prin  
buna Ta (286) nouă celor ce prin ple-  
cerea *grădărilor noastre* însmnăm supunere  
Tîe (452) *împărătește ne subscrie* *eliberarea*

e sub toată critica și e cea mai eclatantă  
dovadă despre superficialitatea cu care Sf.  
Sinod a purces la îngrijirea retipăririi  
cărților bisericești preste tot. Cele spuse  
despre nouăle cărți bisericești în general  
se potrivesc de minune la acest Evho-  
logiū, care s'a răspîndit din nenorocire și  
printre preoții din metropolia noastră, în  
paguba limbei noastre, pe care cu toate  
acusele ce s'au descărcat asupra noastră  
ni-am știut-o totuși păstra destul de bine.

Mai întîi observ, că la această carte  
au lucrat cel puțin doi inși, cel dintîi mai  
priceput decît al doilea, care a lucrat cum  
nu se putea mai rău și mai fără duh, ceea  
ce se poate deduce hotărît din felul cum  
sînt redactate diferitele părți ale ei. În  
special jumătatea a doua e atît de neco-  
răspunzător redactată, încît trebuie să-l re-  
volte pe tot omul, care are cîtuș de cît  
bun simț. Ceeace nici n-ai crede, afli în  
acest Evholgiū și o parte reproducă cu-  
vînt de cuvînt din Oratoriul lui Melchise-  
dec (pg. 448—460), asupra căruia toată  
lumea romînească și-a fost spus cuvîntul  
— de desaprobare. Am crezut, că despre  
această carte voii putea prezenta o icoană  
mai adevărată cetitorilor dacă voiu aduna  
de pe bărganul ei un buchet de flori —  
vestede — și le voii arăta așa după cum  
se află ele în Evholgiu. De aceea din  
nenumeratele mirozenii am cules vr'o ci-  
teva și am ticluit eu singur din toate acelea  
o rugăciune modernă, cam cum vor fi toate  
rugăciunile mine poimîne, cînd opera în-  
cepută de Sf. Sinod va fi dusă cu cîțiva  
pași mai departe.

Las să urmeze această rugăciune mo-  
dernă, alături de care pun și rugăciunea  
romînească, din cărțile sfintei noastre bi-  
serici. Iată-o:

Molitvelnic.

Doamne Dumnezeule, stăpînul cel bun  
al celor pămîntești, carele cu negreșita ta  
înțelepciune l'ai zidit pe om și prin pur-  
tarea ta de grijă cea mintuitoare din țăr-  
nă luîndu-l spre preamărirea și bunăcu-  
viința împărăției tale l'ai pus, păzește-l și  
acum ca să nu fie el spre batjocura și hula  
diavolului și a vrășmașilor celor după  
gînd, ci ca unul ce prin adîncul înțelep-  
ciunii pui hotar vieții, pe adormitul ro-  
bul tău acesta, care cu cuvînt adevărat  
Te-a lăudat pe Tine, cu dreptii îl numără  
și-l iartă, iar trupul lui cel fără chip  
așează-l la apele odihnei într-o strălucire  
luminilor Tale cele sfinte unde este glasul  
bucuriei și al laudei, izbăvește-l de unel-  
tirile diavolului și-l dă lui putere înaintea  
înfricoșatului Județ.

Mai cu dinadinsul cãdem Atotmilos-  
tive Doamne înaintea îndurărilor Tale și  
aducînd Tîe cîntare de preamărire cerem  
iubirea Ta de oameni, cu care alungî dracii  
și vicleșugurile lor și cu glas bine întoc-  
mit slobozim aceasta de acum rugă a no-  
astră: Doamne, cela ce ești cînstit de prea  
lăudații proroci și de întreg pămîntul, cela  
ce faci minuni, carele cu cuvîntul ai adus  
toate dela neîntîia la ființă și ai împodo-  
bit bolta cerească cu cununa de stele așe-  
zate cu chibzuială și ai încins pe prorocul  
David cu putere împotriva uriașului Goliat  
iar verhovnicului Petru și ucenicilor Chri-  
stosului Tău, pe cari i-ai înzestrat cu buna  
întocmire cea mult glăsuitoare a limbilor  
le-ai zis: Mergînd învățați toate neamu-  
rile, botezîndu-le pe ele în numele Tatălui,  
al Fiului și al Sfîntului Duh și ungîndu-le  
pe ele cu sf. mir. Cela ce ești lăudat întru  
sfîntii tăi Mateiū evanghelistul, Iacob is-  
pravnicul tainelor Tale, Ioan Inaintemer-  
gătorul, Grigorie cuvîntătorul de Dumne-  
zeu și Ioan Gură-de-aur, miluiește-ne pe  
noi cei ce-ți greșim Tîe mult în tot cea-  
sul și ne dă dar ca mai nainte de sfîrșit  
să ne pocăim, căci Tîe ți-se cade să ne  
miluiești și să ne mîntuiești; — mîntu-  
iește-ne de toate nevoile și prin bunăta-  
tea inimei Tale ca un împărat ne sloboade din  
legăturile patimilor, căci de te veți uita la  
fărădelegi Doamne, Doamne cine va sub-  
zista? Mai virtos neoprirea și cu totul  
oprirea noastră cătră păcat ca cu un frîu  
oare carele să le oprești, ca să nu se por-  
nească fără de orînduială asupra chipului  
celui dumnezeiesc, nici rău să dosădească  
bun neamul cel sufletesc; inimă curată zi-

din păcat (222), căci de Te veți uita la  
fără de legi Doamne, Doamne cine va  
subsista? (566). Mai virtos oprește *totala*  
noastră pornire la păcat ca cu un frîu, ca  
să nu se vatăme necuviincios chipul cel  
dumnezeiesc și să nu se înjosească rău  
*nobleța* sufletului nostru (363); inimă cu-  
rată *crează* întru noi (76) cei ce *unanim*  
Te vestim pre Tine (545), trimite-ne nouă  
duhul înțelepciunii *pacifice*, (476) care *edi-  
fică* (576) *conduce* pe calea cea dreaptă și  
*produce propășire* (477), — alungă dela noi  
tot *spiritul* viclean (566) și toate obiceiurile  
cele *corupte* și înnoiește duhul cel drept în  
*interiorul* nostru (533) ca să fie astfel măr-  
turiile Tale *object al meditării* mele (476)  
și să putem *predica* după *ordinea* Tale (458)  
certare celor *captivi* (555), fă ca cînstitele,  
*minteștile* puteri fără de trup (468), tot-  
deauna să *custodieze* împrejurul *servilor* cel-  
lor ce se tem de tine (474), ear cei ce  
urăsc pre cei buni să se *desoleze* (475) și  
să se *estermineze* de pre pămînt *memoria* lor  
(474) și precum ai dat *liberare* de păcate  
fiului *destrămat* (384) și ai videcat cu pu-  
terea ta pe *paraliticul* (87) și pe *demoniaci*  
(100) și toate patimile cele *cronice* (111) și  
ai întărit *murii* Ierihonului (549) — trimite  
și acum asupra noastră prea sft Duhul  
Tău, prin carele se *întrețin* toate (228) ca  
să ne dea nouă beutură nouă nu din peatră  
seacă *făcută* cu *minune* (275) ci din îndu-  
rările Tale, care le-ai făcut admirabile  
asupra noastră (557) crescînd *depozitul ha-  
rului* și punîndu-ne între cei întîi *înscrîși*  
în ceriū (29) ca să putem *eskiamo* și noi  
cu *miserul* (174): Acum *liberează* pe *servul*  
Tău stăpîne (17). Cela ce ai *vins boldul*  
morții (560) vino și acum între noi, cei  
cari te *glorificăm* pre tine (567) și ne izbă-  
vește de *epidemie*, de *plaga cea mortală* (556),  
și ne dă nouă ploi *binetimpurezate*, rouă  
*producătoare* (556) de fructe și fă ca *camerele*  
noastre să fie *abundînd de provizii* (570).  
Încă ne rugăm pentru ca să se domolească  
toate *întemperiile* vătămătoare și *aerele* cele  
*rău temperate* (547) și să se depărteze ume-  
zelele cele *contrare* spre *producere de fructe*  
(346) și pentru ca să aibă *animalele nutre-  
mint la timp* (347). Ferește Doamne orașul  
acesta de *îmundație* (329) ca să nu fie spre  
stricăciunea *agricultorului* (318) și ne scapă  
din robia dușmanilor celor *atei* (382) dîndu-  
ne nouă *conînțelegere* (59) *unirea credinței*  
și *comunisarea* sftului Duh (60) și puterea  
de a lăpăda *contrazicerea* și *pretinia parțială*.  
Doamne Dzeule cela ce ai poruncit ca  
*chivotul sântității* Tale (541) să fie cînstit  
cu închinăciune *convenabilă* Dumnezeirii  
(541) și nu *reprobezi* icoanele sfîntilor Tăi  
(549), carele prin toiagul lui Moisi ai *pre-  
întipuit* tipul viū făcătoarei cruci, pe care  
ai îngăduit să să răstignească Fiul tău  
sub *Ponție Pilat* (22) și ai așezat *admini-  
strațiile* (97) și prea sf. *cuminecătura* (149)  
sau *euharistie* (151), *mirungerea* sau sf. *elen*  
și sftul *botez de renaștere* (26) prin cari  
ai *replăsmuit* omul, vino și acum și bine-  
cuvintează temelile *templului* acestuia, fă-l  
*neclătibil*, și *nesurpabil* (456) ear pre cei  
ce vor intra în el *binevențează-i* (440) și-l  
*fortifică* cu frica Ta (444) că Tu ești cel  
ce *dirigi* toate (469), dăruiește sănătate și  
acestei *societăți creștinești* (428) și fă ca  
să fie crucea aceasta acestui *stîmat templu*  
(539) *pururelă* izbăvire (548) căci crucea  
este împărățiilor *potestate*, — și iarăși sfin-  
tește locul acesta și casa care s'a *construit*  
pre dînsul și pe cei ce voiesc a locui în-  
trînsa cu *evsevie* păstrează-i nevătămați  
(445) și ne păzește de *supravenirea celor de*  
*alt neam* (446) și de năvălirile *oștenești*  
(642), pentru ca totdeauna să te putem  
mări pre Tine dimpreună cu unu nascut fiul Tău.  
Mai cu dinadinsul ne rugăm pentru prea-  
înălțatul împăratul nostru, căruia dă-i dom-  
nie pacinică, ajută-i și-i dă putere, ca să  
supuie supt picioarele lui pe tot vrășma-  
șul și potrivnicul, — pentru stăpînirea, bi-  
ruința și stăruința lui și dă-i Doamne cu-  
cernicului nostru rege biruința asupra pro-  
tivnicilor, acum și pururea și în vecii ve-  
cilor. Amin.

dește întru noi ceea ce cu un glas te ve-  
stim pe tine, trimite-ne nouă duhul înță-  
lepciunii cel aducătoare de pace și zidi-  
toare, care duce pe calea cea dreaptă și  
aduce înaintare, — alungă dela noi duhu-  
rile cele vicleane, năravurile cele strică-  
cioase și înnoiește în sufletele noastre du-  
hul cel drept, ca în acest chip să putem  
lua în urechile noastre mărturiile Tale  
spre a putea propovădui după poruncile  
Tale iertare celor căzuți în păcat; fă ca  
cînstitele cereștile puteri fără de trup tot-  
deauna să vegheze asupra robilor Tăi cel-  
lor ce se tem de tine, ear cei ce urăsc  
pe cei buni să se destrame și să piară de  
pe pămînt numele lor și precum ai dat  
iertare de păcate fiului pierdut și ai vin-  
decat cu puterea Ta pe slăbănogul și pe  
cei îndrăciți și patimile cele după vremuri  
și ai întărit zidurile Ierihonului, trimite și  
acum asupra noastră prea Sft. Duhul Tău,  
prin carele se țin toate, ca să ne dea nouă  
beutură nouă, nu din peatră seacă făcă-  
toare de minuni, ci din îndurările Tale,  
care le-ai făcut asupra noastră înmulțind  
darurile Tale și punîndu-ne între cei aleși  
ai Tăi, ca să putem striga și noi cu cel  
năcăjit: Acum slobozește pe robul Tău  
stăpîne.

Cela ce ai biruit acul morții vino și  
acum între noi, cei cari Te preamărim pe  
tine și ne dă nouă ploaie de bună vreme,  
rouă aducătoare de roade și fă ca să avem  
belșugul în toate.

Încă ne rugăm pentru ca să se do-  
molească toate vremurile cele rele și să  
se depărteze umezelile cele potrivnice spre  
aducere de roade și pentru ca să aibă vie-  
tățile hrană la vreme.

Ferește Doamne orașul acesta de po-  
top, ca să nu fie spre stricăciunea pluga-  
rului și ne scapă de robia dușmanilor cel-  
lor fără de Dumnezeu, dîndu-ne nouă bună  
înțelegere, împreunarea credinței și îm-  
părtășirea Sftului Duh și putere spre a  
lăpăda împotrivirea și prietnia cea de gil-  
ceavă.

Doamne Dumnezeule cela ce ai po-  
runcit ca siciul sfîntiei Tale să fie cînstit  
cu închinăciunea cuvenită Dumnezeirii, și  
nu socotești deșarte icoanele sfîntilor Tăi,  
carele prin toiagul lui Moisi ai închipuit  
mai înainte crucea ta cea făcătoare de  
viață, pe care ai îngăduit să se răstig-  
nească fiul Tău sub Pilat din Pont și ai  
așezat isprăvniciile și prea sfta cumine-  
cătura adevăată împărtășire cu sft. trupul și  
singele Tău — și sf. mir și sftul botez  
de naștere de a doua, prin cari ai plă-  
smuit din nou pe omul cel căzut în păcat  
— vino și acum fi binecuvintează teme-  
liile acestei sfinte biserici, păzește-o ne-  
clintită și neatinsă, ear pe cei ce vor în-  
tra în ea binecuvîntă-i și-l întărește cu  
frica Ta, că Tu ești cel ce orînduiești  
toate, dăruiește sănătate obștei creștinești  
și fă ca să fie crucea aceasta acestei cî-  
nstite biserici totdeauna izbăvire, căci cru-  
cea este împărățiilor putere. Și iarăși sfin-  
tește locul acesta și casa care s'a zidit pe  
dînsul, și pe cei ce vor a locui întrînsa  
cu bună cucernicie păstrează-i nevătămați  
și ne păzește de năvălirea altor neamuri,  
pentru ca totdeauna să te putem mări pe  
Tine dimpreună cu unul nascut fiul Tău.  
Mai cu dinadinsul ne rugăm pentru prea-  
înălțatul împăratul nostru, căruia dă-i dom-  
nie pacinică, ajută-i și-i dă putere, ca să  
supuie supt picioarele lui pe tot vrășma-  
șul și potrivnicul, — pentru stăpînirea, bi-  
ruința și stăruința lui și dă-i Doamne cu-  
cernicului nostru rege biruința asupra pro-  
tivnicilor, acum și pururea și în vecii ve-  
cilor. Amin.

(Va urma).

Nr. 139 1905.

[155] 1—3

**Concurs.**

Pentru ocuparea posturilor vacante la școlile centrale române gr. or. din Brașov se descrie concurs cu termen de 30 zile de la cea dintâi publicare în „Telegraful Român“.

**a) La gimnasiu și școala reală.**

Sunt de ocupat două posturi de profesori: unul pentru *catedra de matematică și fizică* și unul pentru *catedra de limba germană și română*.

**b) La școala comercială superioară.**

E de ocupat un post de profesor pentru *catedra de limba magiară și germană*.

**c) La școlile primare.**

Sunt de ocupat două posturi de învățători.

Concurenții și vor adresa petițiile lor Eforiei școlare și le vor însoți cu următoarele documente:

1. Carte de botez, prin care vor dovedi, că sunt Români de confesiunea gr. or.

2. Atestat de moralitate.

3. Atestat medical, că sunt deplin sănătoși.

4. Revers, că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor bisericești-scolare și regulamentelor în vigoare și la casa, că Eforia școlară va pretinde, se deobligă a propune și la celelalte școli, cari stau sub administrația Eforiei.

5. Pentru concurenții de sub a) și b) diploma de profesor, conform articolului de lege XXX din 1883, respective regulamentului ministerial pentru școlile comerciale din 1895, sau întru cât nu ar avea încă diplomă, cel puțin atestatul despre examenul fundamental dimpreună cu absolutoriul.

6. Pentru concurenții de sub c) atestat de calificare învățătoresc, eventual și alte documente recomandătoare.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru profesorii ordinari în timpul serviciului provizor (prevăzut în § 30 al legii de instrucțiune) salariu anual de 1800 cor.; iar de la ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar salariu anual de 2400 cor.; cinci cuincenii de câte 200 cor., bani de cuartir 400 cor. anual și drept de pensie conform statutelor în vigoare la școlile noastre; pentru timpul de serviciu ca profesor suplantar 1800 cor. anual.

2. Pentru învățători în timpul serviciului de provizori salariu anual de 1000 cor., fără alte emolumente și de la ocuparea definitivă a postului de învățător ordinar salariu anual de 1200 cor.; cinci cuincenii de câte 120 cor. și bani de cuartir de 240 cor.; dreptul de pensie au să și-l reguleze la stat; în fine pentru timpul de serviciu ca învățător suplantar 800 cor. — fără alte emolumente.

Brașov, din ședința eforiei școlare ținută la 28 Iunie st. n. 1905.

Eforia școlilor centrale rom. ort. răs. din Brașov.

[154] 1—1

**Publicațiune.**

Pentru darea în întreprindere a zidirii unui edificiu școlar nou în comuna Reci, protopresbiteratul Mercurei, pe calea licitațiunii minuendă se fixează ziua de 17/30 Iulie a. c. 2 ore d. a.

Din planul și preliminarul de spese aprobat de ven. cons. arhid. cu data 23 Iunie a. c. Nr. 5364 șc. se zidește numai o sală deocamdată. Intreg materialul la zidărit și bărdășit îl dă comuna parohială, afară de apă.

Prețul de strigare pentru lucrările de zidar, bărdăș, de măsur și tinichigiu (pleuar) e statorit cu 2000 corone.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial, unde se va ține și licitațiunea, având întreprinzătorul respectiv a depune ca vadiu 10% din prețul de strigare.

Reci, în 4/17 Iulie 1905.

Ignatie Filip  
paroh, presid.

Nechit Popa  
notar.

Vidi!

Avr. S. Pecurariu  
protopop.

Nr. 5714 Epitr. 1905.

[141] 3—3

**Publicare de licitațiune.**

În 6 August st. n. a. c. la 10 ore a. m. la fața locului în Borgo Suseni se va da prin licitațiune publică în vânzare, mōra de faină cu dreptul de apă și fabrica de săpărie (ferărie) proprietate a fondului școlar confesional gr. or. rom. din Borgo Joseni, cu prețul strigării de 2000 corone.

Licitanții au să depună vadiu în bani sau hârtii de valoare de 10% de la suma strigării la ziua licitației 9 ore a. m. în școala română confesională la mâna comisariului consistorial Pantaleon Lucaș.

Sibiu, în 25 Iunie 1905.

Consistoriul arhidieceșan.

Nr. 281 377 1905

[153] 1—3

**Concurs**

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișoara și Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Zoltan, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlii, și lemnele necesare de foc.

2. Hetur, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

3. Laslea mare, cu salariu anual de 600 cor., și anume: din repartitie de la popor 260 cor., din alodiul comunal 40 cor., din grădina școlară venit 100 cor., șese stângini de lemne cu 120 cor., venite cantonale 80 cor., și cuartir gratuit în edificiul școlii.

4. Crit, cu salariu anual de 600 cor., și anume: din repartitie de la popor 166 cor., întregire de la stat cu 434 corone, grădina pentru legumi, cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc, având alesul a îndeplini și oficiul cantoral pentru care va avea competențele obicnuite.

5. Palos, protopresb. Cohalm, postul al doilea de învățătoriu cu salariu anual de 600 cor., plătit decursiv în 3 rate semestrale prin repartitie de la popor, bani de cuartir după împrejurările locale, lemne de foc.

6. Crihalma, protopresb. Cohalm, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlii și 10 cor. pentru lemne de foc.

7. Draos, protopresb. Cohalm, cu salariu anual de 600 corone, cuartir gratuit în edificiul școlii cu două încăperi, și lemnele necesare de foc.

Cuincuenal prescriș de lege servind învățătorii la școlile susindicate neîntrerupt timp normal de 5 ani.

Reflecții la aceste posturi cu îndatorirea a provede instrucțiunea școlarilor de la 6—12 ani și celor de la 13—15 ani, a-i instrui în cântările liturgice împreună cu tinerimea adultă, a le conduce și a ține în Dumineci și sărbători strană în biserică, — să și așternă petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în Sighișoara (Segesvár) până la termenul indicat, cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a și arăta desteritatea în cele rituale, preferindu-se cântăreții buni.

Sighișoara, 1 Iulie 1905.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Sighișoara și Cohalm, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan  
protopresbiter.

Nr. 98 1905.

[150] 2—3

**Publicațiune.**

Pentru adaptarea unor nouă încăperi la edificiul școlii gr. ort. confesionale din Arpașul-inferior, protopresbiteratul Arvighului se descrie licitațiune minuendă pe ziua de 23 Iulie st. n. a. c. la 4 ore p. m. care se va ține în edificiul școlii din loc.

Planul și preliminarul de spese aprobate de Preaven. Consistoriu arhidieceșan cu nr. 983 Epitropesc 1905 din 5 Februarie a. c. cum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial gr. or. din loc.

Doritorii de a licita au să depună un vadiu de 10% de la suma preliminară cu 7118 cor. 42 fleri în bani gata sau în hârtii de valoare, cari rămân în casa comitetului comun școlar până după colaudare.

Comitetul comun școlar își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere oferentului celui mai acreditat și dacă nu este minusoferent.

Arpașul inferior în 12 Iulie st. n. 1905.

Oficiul parohial gr. or.

Trandafir Dragomir  
paroh gr. or., ca presid.

Nr. 23 1905.

[149] 2—3

**Concurs.**

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia vacantă de cl. III. Certejul de jos cu filia Coaja, tractul Ilia, pe basa Vener. ordin consistorial din 11 Ianuarie 1905 nr. 141 Bis. prin acesta se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să așterne cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Ilia, la 15 Ianuarie 1905.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Iliei.

George Opres  
protopresbiter.

Nr. 257.

[137] 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea posturilor învățătoarești din comunele jos indicate în protopresbiteratul Cetății de pētră, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Curtuiș, cu salariu de 600 corone, din care 300 corone repartitie de la popor, ear 300 corone ajutoriu de stat, cuartir și lemne de foc.

2. Fēnaț, salariu de 600 corone, cuartir și lemne de foc.

3. Trestie, salariu de 600 cor., cuartir, grădina de legumi și lemne de foc.

4. Văleni, salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc pentru sala de învățământ.

Concurenții au să așternă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral (p. u. K. Monostor) și a se prezenta înainte de alegerea poporului în biserică și a și arăta desteritatea în cântări. Învățătorii instituți la posturile de mai sus sunt datorii a cânta Dumineca și sărbătorela cu copii în biserică și a cultiva grădina de pomărit.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Fēnaț, la 21 Iunie 1905.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cetății de pētră:

Teodor Șovrea  
adm. prot.

Nr. 703 1905.

[145] 3—3

**Concurs.**

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile din comunele Apahida, Că-lata-mare, Cojocna, Gherofi Dăngău și Mociu, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu fie-care post sunt: salariul regulat de câte 600 cor. și cuartir în edificiul școlii, cu grădina de legumi.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi, au să și așterne în termenul fixat, cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Clujului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Cluj, 25 Iunie 1905.

Tuliu Roșescu  
protopresbiter.

Nr. 278 1905.

[144] 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea postului de paroh din parohia Șeica-mare, protopresbiteratul Mediașului, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au să și înainte cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, în termenul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, și a se prezenta în vre o Duminecă ori sărbătoare în biserică, pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Cel ales de paroh e obligat a contribui la fondul protopresbiteral pentru casa tractuală, anual suma de 40 corone, în decurs de 10 ani.

Mediaș, 16 Iunie 1905.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediașului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea  
protopresbiter.

Nr. 320 1905.

[142] 3—3

**Concurs.**

Pentru ocuparea parohiei Cheia Rimețului, protopresbiteratul Alba-Iulia se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea de la stat a venitelor preoțești.

Concurenții și vor înainta petițiunile, cu toate documentele recerute subsemnatului oficiu, în termenul susindicat, și se pot prezenta înaintea alegătorilor, conform prescrișelor regulamentare, pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial local.

Alba-Iulia, 24 Iunie 1905.

Ioan Teculescu  
protopresbiter.

Nr. 651.

[146] 3—3

**Concurs**

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători la școlile confesionale gr. or. din comunele semnate mai jos din protopresbiteratul Sibiului se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Lōmneș cu filia Mândra, salariu anual 600 cor. — din cassa bisericii din materă 200 cor., de la popor 200 cor., din filie 200 cor. —, cuartir liber în edificiul școlii și relut pentru lemne de încălzit 20 cor., jumătate din venitul grădinei de pomărit, și foloșinta grădinei de legumi de lângă școlă.

2. Vurper, salariu anual 600 corone, din cassa bisericii 200 cor., de la popor 400 cor., cuartir în edificiul școlii, 3 stângini de lemne pentru încălzit și 1/4 juger grădina.

3. Cornășel, salariu anual 600 corone din cassa alodială, cuartir în edificiul școlii, și lemnele necesare pentru încălzit.

Reflecții la vre unul din aceste posturi vor să se prezenta în comună în vre-o Duminecă ori sărbătoare spre a și arăta desteritatea în cântări și tipic, având a conduce cântările cu elevii în biserică, și a ține și o strană.

Cuincuenalele se vor computa numai după 5 ani de serviciu în comuna respectivă.

Cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare se vor așterne la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Sibiu, 29 Iunie 1905.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

I. Papiu, protopresb.

**Tu**

nu vei afla pentru îngrijirea pielii, în deosebi pentru delăturarea pișturilor și pentru a avea o coloră delicată a feții, un săpun mai bun și mai cu efect decât cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann (marca: doi băieși)

Bergmann & Co., Tetschen a/E.

Se află de vânzare cu 80 fleri bucata, în farmacia „la urs“ (piața mică), la I. B. Misselbacher sen. (piața mare), G. Meltzer (str. cisanădiei și str. gusteriții 25), prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cisanădiei), Carol Arz (str. cisanădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner.

**Cruce sau stea dublă electro-magnetică**

Patent

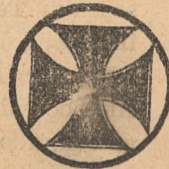
nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc sacru

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle



pe lângă garanție.

da împrejurării, că acești vechi de 20 ani.

aparatură acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiiuiturs de ureche, bitaie de inimă, epuizări de inimă, asma, auzul greu, sārciuri de stomac, lipsa poștei de mănecare, rețeață la mînă și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire înțînțînținea mea și ori-cine pōte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis a se confunde cu aparatul „Volta“ deōre-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austria Ungaria a fost oficios opriț fiind nefolositor, pe cînd aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

„Espeditie din centru și locul de vîndare pentru țēră și strălînătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.